

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 3365
Tarih: 16-05-2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

11/04/1928 ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesiyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Pervin BULDAN

BDP Grup Başkanvekili

Iğdır Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe			
Esas Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal			
Tarih:	27 Mayıs 2013	E. No: 2/1554		
Ym. Uzm.	Bşk. Yrd.	Başkan	Gn. Sek. Yrd.	Gn. Sek.
TBMM BAŞKANI				

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİGİ
16 Mayıs 2013
Numara:

T B M M KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZM. BAŞKANLIĞI
16 Mayıs 2013
No : 212.022

MADDE GEREKÇESİ:

11.4.1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabati Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun 06.04.2011 tarihinde değiştirilerek, 13. ek madde ile psikologları ilgilendirecek çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Psikologları mağdur edecek hükümler içeren bu ek yasa, Anayasanın 10. Maddesinde düzenlenen “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir” hükmü ile Çalışma Hakkı Ödevi başlıklı 49.maddesinde düzenlenen *Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir.*

Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları korumak, çalışmayı desteklemek ve işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak için gerekli tedbirleri alır.(Değişik 2. fıkra: 4709 - 3.10.2001 / m.19) Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.

Devlet, işçi-işveren ilişkilerinde çalışma barışının sağlanmasını kolaylaştırıcı ve koruyucu tedbirler alır.;

Hükmü ile çalışmaktadır. Sağlık alanında yürütülen psikolojik çalışmaları ve klinik psikologların görev ve tanımlamaları düzenlemeyi amaçlayan bu kanun maddesi Anayasanın eşitlik ilkesine de aykırıdır.

Fizyoterapist, odyometrist, diyetisyen gibi meslek grupları lisans mezunu olarak Sağlık Bakanlığı kadrolarına atanırken psikoloji mezunlarına “sertifika ve yeterlilik” uygulaması ve yüksek lisans zorunluluğu getirilmektedir. Bugüne kadar Türkiye’de herhangi bir meslek grubuna kamuda çalışabilmek için yüksek lisans yapma mecburiyeti getirilmemiş, herhangi bir meslek grubu meslek odaları tarafından tanımlanan, herkesin eşit şekilde ulaşabileceği eğitim-staj gereklilikleri dışında “sertifika ve yeterlilik” uygulaması gibi şartlara tabi tutulmamıştır. Devlet üniversitelerinde herkesin başvurabileceği yeterlilikte bölümler açılmadan, yüksek lisans zorunluluğu getirilmesi adres olarak sadece özel üniversitelerin gösterilmesi anlamına gelmektedir. Klinik psikoloji yüksek lisansı herkesin eşit bir şekilde ulaşabileceği bir eğitim değildir.

Bahsedilen şartları gerçekleştirmek için psikoloji mezunları açıkça ücretli eğitim almak zorunda bırakılmaktadırlar. Sertifika eğitimlerinin ise kimler için, hangi şartlarda ulaşılabilir olacağı aynı şekilde soru işareti doğurmaktadır.

Ayrıca bir psikoloğun “klinik psikolog” ünvanıyla sağlık mensubu olarak çalışabilmesi için önerilen “klinik psikoloji yüksek lisansı” şartı, hem yüksek lisans programlarının sayısı ve hem de niteliği düşünüldüğünde gerçekçi görünmemektedir. Daha öncesinde mesleki uygulama alanı uyarınca verilen “klinik psikolog” ünvanının sadece akademik derecelere

tahvil edilmesi hizmetin niteliği açısından da doğru olmayacaktır. Bunların dışında, 13. ek madde sağlık mensubu olan psikologlardan sadece klinik psikoloğu tanımlayarak, yani sağlık psikolojisi, nöropsikoloji ve gelişim psikolojisi gibi sağlık alanına dahil edilmesi gereken birçok psikolojik hizmet türünü dışarıda bırakarak büyük bir eksiklik barındırmaktadır.

Bu yasanın, Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı olan başka bir önerisi ise psikoloji lisans mecburiyeti aranmaksızın her lisans mezununa yüksek lisans ve doktora yaptığı takdirde Sağlık Bakanlığına bağlı olan psikolog kadrolarına atanma ve çalışma olanağı yaratmasıdır. “Klinik psikolog” ünvanının kullanımını ve bu ünvanla çalışacak kişilerin görev tanımlarını düzenlemeyi amaçlayan madde, ülkemizde ünvanların lisans eğitimi sonucu verildiğini göz ardı eden bir hataya düşmekte ve bu ünvanın psikoloji mezunu olmayan kişilere de verilmesini önermektedir.

Herhangi bir psikoloji lisans mezunu, başka bir meslek kadrosuna (örneğin diyetisyen kadrosuna) atanmak istiyorsa, herkese aynı şekilde uygulanan yerleştirme sınavına girmek ve ilgili bölümü kazanarak lisansını okumak, gerekliliklerini yerine getirmek durumundadır. Fakat bu yasanın getirdiği şartlar altında herhangi bir lisans mezunu, psikoloji yüksek lisans ve doktora programını tamamlayıp psikoloji mezunlarına tanınmış Sağlık Bakanlığına bağlı kadrolara yerleşebilecektir. Psikolog kadrosuna atanmak isteyen kişiler herkes gibi lisans yerleştirme sınavına girip psikoloji mezunu olma hakkına zaten sahiptir.

Dikkat çekmekte fayda olacak bir diğer konu bu ek yasanın halihazırda yüksek lisans derecesi olmadan Sağlık Bakanlığına bağlı olarak çalışan (ya da vakıf, dernek, özel danışmanlık merkezi gibi yerlerde sağlık hizmeti veren) çok sayıda psikoloğun çalışma hakkını ellerinden alıyor, bu kişileri iş bulamama tehdidi altında bırakıyor olmasıdır. Bahsedilen psikologlar bu alanlarda çalışma hakkıyla mezun olmuşlardır. Bu yasanın öne sürdüğü şartlar Anayasada tanımlı olan “Çalışma Hakkı Ödevi” maddesine aykırı düşmektedir.

Klinik psikoloji ya da deneysel, gelişim, sosyal psikoloji gibi diğer alt alanların içerdiği psikolojik hizmet ve çalışmaların, çalışan ve hizmet alanların hak kaybına uğramasını engelleyecek şekilde düzenlenmesi ve denetlenmesini içeren yasal düzenlemelerin yukarıdan dayatmacı, eksik ve eşitsizlik yaratacak şekilde değil bağımsız, kapsayıcı meslek örgütlenmelerinin çalışmalarıyla oluşturulması gerekmektedir. Verili koşulların iyileştirilmesi açısından öne çıkan ihtiyaç meslek odasının oluşturulması ve çalışabilmesinin yasalarla yolunun açılması olacaktır.

Yukarıda ortaya konulduğu üzere 13. ek madde psikologları mağdur edecek, Anayasada tanımlı olan haklarla çelişen ve aynı zamanda halkımızın psikolojik hizmet ihtiyacına yönelik ülkemiz gerçekliğini göz ardı eden hükümler içermektedir.

**11/04/1928 VE 1219 SAYILI TABABET VE ŞUABATI SANATLARININ
TARZI İCRASINA DAIR KANUNUN'DA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

11/04/1928 ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun Ek 13. Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ek Madde 13- Psikologlar, fakültelerin 4 yıllık psikoloji bölümünden mezun olurlar. Psikologlar, nesnel ve yansıtımlı ölçüm araçları kullanarak, koruyucu ruh sağlığı, tarama, değerlendirme, yönlendirme, psikoeğitim, psikoterapi, psikososyal destek/rehabilitasyon ve özel eğitim gibi temel psikolojik hizmetleri veren sağlık meslek mezunudur. Mesleklerini serbestçe icra edebilirler.

Psikologların, uzman hekimin teşhis ve yönlendirmesiyle ya da bağımsız olarak yapabilecekleri mesleki uygulamalar, meslek yasası ve meslek odası tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.